

CVIČEBNÍ LISTY

Příloha „Vojenských Rozhledů“.

ČÍSLO 6.

ROČNÍK VI.

Příprava pro Válečnou školu.

Otázky z ústních přijímacích zkoušek v roce 1926.

Podplukovník gen. štábu S. Nalot:

Řešení otázek z taktiky pěchoty.

(Pokračování.)

Kuloáru Loukoviček. Opiráme-li se o to, že

1. je třeba snažiti se vždy o co největší účinek palby,
2. je výhodné, je-li mezi námi a nepřítelem překážka,

uznáme ihned, že se hřbet 600 m na sever od Loukoviček hodí znamenitě k zřízení nové palebné clony, a to jak proto, že dovoluje střílet k jihu nebo k jihozápadu (do citlivého to pro nás prostoru, kudy je pro četné lesní mýtiny možný obchvatný pohyb nepřítelův), tak také proto, že je tu překážka tvořená potokem Jeschka-Bach, jakož i proto, že je tu možné spojení s úsekem levým (východním), jestliže lesy místy promýtime. Přidělíme sem dvě čety pěší (z nich jednu ze zálohy) a jedno družstvo těžkých kulometů.

Kuloáru Bohumilic. Obchvat první palebné clony lesy je méně pravděpodobný, neboť je nesnadnější. Kdyby však došlo k ústupu v kuloáru u Loukoviček, bylo by třeba ustoupiti také zde. Proto bude zřízena také zde druhá palebná clona na linii, která by byla mezi pro tento ústup, to jest na linii: odkrytý hřbet 800 m na vjv. od Rovney, skupina domů 600 m na jv. od této osady, hřbet 500 m na jv. od koty 427. Umístíme tu dvě pěší čety (z nich jednu ze zálohy), které budou musit zjednatí rovněž spojení s pravým (západním) úsekem na hřbetu 500 m na jih od koty 427.

Sestava praporu a rozdělení jednotek v terénu bude tedy takové: jedna pěší rota a dvě čety těžkých kulometů v kuloáru u Loukoviček,

jedna pěší rota a jedna četa pěších kulometů v kuloáru u Bohumilic.

Každá z obou pěších rot se učení v kuloáru, který jí byl svěřen, tak, že rozloží dvě čety v prvním sledu k vytvoření hlavní palebné clony, a dvě čety v druhém sledu, z nichž jedna bude jako usípoji st kou, tvořící druhý palební sled, a druhá bude zálohou, jsouc hotova buď zesílití obě čety 1. sledu, nebo se obrátiti proti nepřítel-skému obchvatu lesy, nebo konečně zesílití palbu čety v druhém palebném sledu.

Přední strážé dodá u každé rotě její četa v záloze; jedna četa bude tudíž u Libitz s úkolem střežiti oba mosty přes Mohelku a jedna četa u Bzowei s úkolem střežiti kuloár Zadolče a dodati hlídky potřebné k průzkumu směrem k Podhoří.

Dokud nepřítel nebude hlášen, budou moci čtyř 1. i 2. sledu (hlavní polní stráž) a družstva těžkých kulometů po svých pracích o úpravě terénu kantonovati v domech poblíž svých bojových stanovišť. Za noci bude čtvrtina mužstva těchto jednotek vzhůru na bojových stanovištích.

O t á z k a 4.

Pravý (západní) úsek má opět terén odkrytý a s rozsáhlým rozhledem. Tento úsek je zcela zvláště zajímavý s hlediska účlenění terénu v terénní celky. Budeme jej studovati jen s tohoto hlediska.

Především si však stanovme na tomto příkladě definici pojmu terénní celek a palebný celek.

Obzor pozorovatele, umístěného v polou svahu (na okraji lesa) na hřebetu na sv. od Schelwitz, jest omezen dlouhým hřebenem, který vychází od koty 502 (Jelinka B.) a ovládá z východu osadu Kl. Lesnow, pak kupou, která prodlužuje tento hřeben na jv., pak hřbetem 800 m na jv. od Schelwitz, kupou 415 na sv. od Doleček a hřbetem na západ od lesa U hrušky. Všechn terén, ležící uvnitř tohoto viditelného horizontu, je pro uvedeného pozorovatele terénním celkem.

Tento terénní celek je v tomto případě však také palebním celkem, poněvadž jeho všechna místa jsou na účinný dostřel pěchoty.

Kdyby bylo na příklad z uvedené pozorovatelný viděti až na kotu 425 (7 km 300 m na západ od pozorovatelný), sahal by terénní celek v tomto směru až k této kotě, avšak palebný celek by sahal jen k dlouhému hřebenu vycházejícímu od trig. 502 (Jelinka B.).

Je samozřejmé, že terénní celek určité jednotky, zaujímající daný prostor, jest omezen nejvzdálenějším obzorem kteréhokoli člena této jednotky. Proto by na příklad jednotka, umístěná mezi právě uvedenou pozorovatelnou a okrajem lesa na jih od trig. 502, měla terénní celek značně větší, poněvadž by členové této jednotky, umístění na okraji lesa na jih od koty 502, měli velmi rozsáhlý obzor. Za to však by její palebný celek, třebaže rozšířený, byl omezen účinnou donosností palebných zbraní pěchoty a byl by vymezen hřbetem na západ od Gr. Lesnow, hřbetem na sv. od Zetten, hřbetem na východ od Kl. Lesnow, kupou 415 na sv. od Doleček a hřbenem, který prodlužuje tuto kupu na sv.

Lze říci, že pro určitého pozorovatele určité jednotky tvoří terénní celek všechna místa, která tento pozorovatel nebo kterýkoli člen této jednotky vidí; palebný celek pak tvoří všechna místa, která tento pozorovatel nebo kterýkoli člen dotčené jednotky vidí a s kterých je možno na něho nebo na jeho jednotky řídití účinnou pěchotní palbu.

Vraťme se nyní k úseku pravého praporu předních stráží. Tento úsek tvoří podle právě uvedené definice terénní a zároveň i palebný celek, jehož středem prochází přímo mezi lesy cesta na sever. Tento palebný celek nemůžeme ovšem rozdělití jen tak beze všeho mezi obě rotý prvního sledu praporu. Avšak ani jedna rota nestačí sama o sobě. Co počítí? Všimneme-li si, že se mezi lesem U hrušky a lesem na sv. od Schelwitz prostírá podružný terénní i palebný celek, ovlá-

daný ostatně naším kuloárem, kterým prochází silnice do Českého Dubu, dospíváme k řešení, které, postačující úplně k vytvoření palebné clony před předními hranicemi posice, umožňuje zároveň míti zření k požadavkům vyplývajícím z učlenění terénu v terénní celky. Toto řešení záleží v tom, že určíme za rozhraní mezi jednotkami 1. sledu čáru: hřeben hřbetu na sv. od Schelwitz, most na silnici Schelwitz (pro pravou, západní rotu), kupu 700 m na jv. od Kl. Lesnow.

Je jasné, že v takovémto terénním celku nabývá spojení palbou mezi oběma rotami 1. sledu největší důležitosti, neboť podpora palbou, kterou může jedna jednotka poskytnouti druhé přes údolí, je často velmi účinná; i bude věcí velitele praporu, aby tuto vzájemnou palebnou podporu svých rot 1. sledu dobře a přesně stanovil.

Tak na příklad levá (východní) rota může jen sama stříleti dobře na jv. svahy hřbetu na jz. od Schelwitz, a naopak jediné pravá (západní) rota může stříleti na s. a j. svahy úvalu na jv. od Schelwitz.

Konečně je si možno uvědomit, že osada Schelwitz bude zcela vhodným cílem pro oddíl lehkého dělostřelectva, který má podporovati normálně tento úsek.

Jinak není třeba zdržovati se déle u této otázky, neboť k jejímu podrobnému řešení dospěje čtenář sám podle pravidel uvedených shora při rozboru otázky 2.)*

O t á z k a 5.

Rozkazy velitele 1. pluku pro pochod levého (východního) předvoje 1. července.

Nepřátelské modré síly měly 30. června večer své předvoje 25 km od našich. Nastoupí-li tudíž také nepřítel 1. července pohyb k severu, dojde jistě během dne k střetnutí. Avšak i když se zařídí se svými valnými voji k obraně v posici, může před sebe vyslati pohyblivé a lehké jednotky s úkolem pozorovati náš vlastní postup. Také v tom případě narazíme tudíž na část jeho sil.

Jde tu tedy v pravém smyslu slova o přibližovací pochod (viz čl. 268 Polního řádu).

Které dodatečné údaje měl si vyžádati kandidát k rozřešení dané otázky od zkušebního komisaře, jinak říkajíc, které jiné přesné údaje by dostal velitel pluku od velitele brigády, společného to velitele obou předvojů, jestliže bylo toto velitelství zřízeno, nebo v opačném případě přímo od velitele divise?

Dotčené údaje jsou:

p o s t u p n ě p o s u n y předvojů a závislost předvojů na valném voji;

h o d i n a, v kterou mají předvoje překročiti sled odporu předních stráží;

p o c h o d o v á o s a velitelů obou předvojů a společného velitele předvojů nebo velitele divise;

s m l u v e n á z n a m e n í.

Předpokládejme, že zkušební komisař stanovil na dotaz kandidátův tyto údaje takto:

1. cíl: linie Worklebitz — Janowitz — kota 404 (na j. od Nantischkow);

*) Jak viděti, neudáváme nikdy úplné řešení dané otázky. Máme za to, že podobně jako při zkoušce samé, je lépe rozvinouti u každé otázky některou z myšlenek, které je možno v dané taktické situaci i v daném terénu dobře osvětliti, k velikému užítku kandidátovu.

2. cíl: linie Jirsko — Drahotitz — Roskow;

3. cíl: linie Hradetz — M. H. Ernestin (Arnoštice) — kóta 296.

Postup předvojů není nikterak závislý na postupu valného voje. Hodina přechodu linie předních stráží (sledu odporu): 6 hod.

Pochodová osa velitele levého (východního) předvoje: kóta 411 (na j. od Schafberg), Letařowitz, Topolina (1. cíl), Kobil, Sezemitz (2. cíl), Sowenitz, M. H. Mohelnitz, Kačov B. (3. cíl).

Pochodová osa společného velitele obou předvojů nebo velitele divise: Bohumilitz, Libitz, Topolina, Kobil, Sowinka, Kocnowitz, Mohelnitz.

Smluvená znamení: optický signál (nebo raketa, jestliže by optické signalisování nemohlo pro lesy fungovati), kterým ohlásí velitel každého předvoje, že dosáhl cíle; jiný optický signál (nebo raketa), kterým nařídí společný velitel obou předvojů nebo velitel divise nové zahájení pochodu na následující cíl.

Rozkazy velitele pluku mají se týkati, právě tak jako rozkazy jeho nadřízených, provedení celého pochodu.

Tyto rozkazy upraví zejména sestavu levého (východního) předvoje, pochodové pásmo praporu, postupné posuny, spojení a spojovací službu.

Sestava se řídí úkolem, šířkou akčního pásma jednotky, terénem a vzdáleností nepřítele. Nuže — úkolem předvoje jest chrániti valný voj před překvapením (viz čl. 163 Polního řádu). Proto musí prozkoumati při svém pochodu všecken terén, který prochází, a při zastávkách býti ihned s to zříditi souvislou palebnou clonu před svou frontou. Tyto nezbytnosti nám ukládají, abychom neurčovali praporu frontu širší než 2250 m (viz čl. 374 Polního řádu). Avšak fronta levého (východního) předvoje měří asi 4500, i jsme tudíž vedeni k tomu, abychom tu dali ihned dva prapory do 1. sledu.

Povaha terénu, který je tu pokrytý a členitý, může nás v tomto rozhodnutí jen posílit.

Co se týká zpráv o nepříteli, které jsou v tomto případě málo přesné, mohly by nás vésti k jiné sestavě, kdybychom sledovali doslova nařízení čl. 720 Cvičebního řádu pro pěší vojsko. Soudíme však, že tato nepřesnost musí nás vésti k obezřetosti, i chceme více než jindy, aby naše sestava při přibližovacím pochodu umožňovala nám přejíti ihned bez ztráty času k sestavě pro zjednání dotyku (viz čl. 722 Cvič. řádu). Nuže, uvidíme doleji, že taková sestava obsahuje jednotky široce rozložené a nepřiliš hluboké, to proto, aby mohly obchvátiti nepřátelské odpory a v daném případě vytvoriti před svou frontou souvislou palebnou přehradu.

Pochodové pásmo praporů. Oč se má velitel pluku opírat při určování pochodových pásem svých praporů? V této fázi boje nelze, aspoň na tomto velitelském stupni, mluvit o myšlence manévru, poněvadž velitel pluku tu zpravidla nemá záloh. Proto bude velitel pluku veden při určování pochodových pásem svých praporů zřetelem na terén, a to pro jeho členitost, která jej v tomto případě charakterisuje. Poněvadž pak sestava pro přibližovací pochod má dovolovati neodkladný přechod do sestavy pro zjednání dotyku a poněvadž tato sestava pro zjednání dotyku vyžaduje, jak uvidíme doleji, co nejdokonalejšího využití terénních celků, budeme se snažiti již při přibližovacím pochodu přiděliti každé jednotce samostatný terénní celek, jinak říkajíc vésti rozhraní mezi pochodovými pásmy praporů rozhraním terénních celků.

Proto určí velitel pluku akční rozhraní svých praporů 1. sledu takto: kóta 425 (Schafberg), vých. okraj lesa na východ od potoka Jeschka, kóta 394, Kobil (pro levý, východní prapor), východní cíp lesa Rv. Sedliško (400 m na jz. od rozcestí 342), jihových. okraj téhož lesa, hřbet sev. jih. na jih od tohoto lesa, hřbet na záp. od Sezemitz, hřeben hřbetu na východ od Sowenitz.

Vidíme tudíž, že pokrytí terénu samo o sobě nemá nijaký význam při určování pochodových pásem praporů 1. sledu.

Se zřením k zalesněnému rázu terénu v celém pochodovém pásmu pluku přidělí velitel pluku každému praporu jednu četu t e c h n i c k é r o t y.

Spojovací četa půjde s velitelem pluku, jsouc soustředěna v ruce svého velitele roty, který jí bude disponovati podle pokynů, jež dostane od velitele pluku. Velitelé praporů budou míti přímo k dispozici jen optické a signalisační prostředky praporeních spojovacích čet. Při zastávkách zřídí pak plukovní spojovací četa podle rozkazu velitele pluku optickou centrálu a vyloží identifikační terč.

Postupné posuny předvoju. Již nadřízené velitelství stanovilo přesně postupné posuny, které mají předvoje provést. Je nutno, aby velitel pluku určil posuny mezilehlé? Je-li terén v některém pochodovém pásmu zvláště nesnadný a předvídá-li velitel pluku proto, že pochod příslušného praporu se zpozdí, bude jednati zcela správně, určí-li posuny mezilehlé. Jinak může se velitel pluku spokojiti tím, že nařídí přímo během pochodu té neb oné ze svých jednotek krátkou přechodnou zastávku na určité linii.

V našem případě se tato otázka během prvního posunu nenaskytuje, neboť prapory tu procházejí terénem, který znají naše přední stráže. Při druhém posunu však, který je zvláště dlouhý a při kterém je pochodové pásmo pravého praporu velmi pokryté, bylo by obezřelé, aby velitel pluku stanovil posun mezilehlý na linii Hawlowitz—Sowinka. Tato zastávka by ostatně nesměla býti příliš dlouhá; jinak by musil velitel pluku hlásiti ji společnému veliteli předvoju nebo veliteli divise.

Spojení a spojovací služba. Velitel pluku musí stanoviti pochodové osy velitelů praporů a jejich SV. na každém cíli. Pro levý (východní) prapor budou to: kóta 411—Letařowitz—Worklebitz (SV. na 1. cíli) a pro pravý (západní) prapor osa Libitz—391 (SV. na 1. cíli)—Buda—Drahotitz (SV. na 2. cíli)—M. H. Mohelnitz.

Velitel pluku stanoví také optické signály (nebo rakety), kterými velitelé praporů ohlásí, že dosáhli svých cílů, a mimoto optický signál, kterým sám nařídí nové zahájení pohybu vpřed. Proto musí stanoviti přesně umístění svého SV. nebo aspoň své optické stanice při zastávkách.

První zastávka: kóta 394.

Zastávka mezilehlá: hřbet na jih od lesa Rv. Sedliško.

Druhá zastávka: kostel z Sezemitz.

Vizme nyní, jaké rozkazy by vydal velitel pluku při příchodu na 1. cíl.

Je-li zastávka na tomto cíli krátká, nemůže býti řeči o vypracovávání nějakého, třeba jen sebe stručnějšího rozkazu k obraně.

Je třeba prostě umístiti jednotky tak, aby mohly přejíti okamžitě v sestavu obrannou, kdyby toho vyžadovaly okolnosti (náhlé zasažení nepřítele nebo prodloužení zastávky na vyšší rozkaz).

Proto nebude velitel pluku váhat odebrati se ještě před svými jednotkami na 1. cíl pod záštitou hlídek, které jsou nejdále vpředu, nebo jezdců, které má k dispozici; to proto, aby dosáhl co nejdříve pozorovatelný 394, aby se tu rychle orientoval o terénu a aby určil přesně jednak linii, které mají dosáhnouti čela valných vojů, jednak linii, které mají dosáhnouti jednotky zajišťovací.

V našem případě budou čela valných vojů umístěna na 1. cíli dobře na linii: Stranow, počátek úžlabiny 400 m na jih od Worklebitz, přelom svahu 400 m na jih od kot 394 a 391, jižní okraj lesa na západ od linie 260, a to proto, že se tato linie může státi okamžitě předními hrázemi obranné posice.

Co se týče zajišťovacích jednotek, vysunuje je velitel pluku až na počátek úvalů orientovaných celkem od sev. záp. k jihových., to jest až po linii: jižní cíp trojúhelníkovitého lesa na západ od Stranowa, rozcestí 600 m na vých. od Kobil, jižní okraj Kobil, cíp lesa 300 m na sev. od Sedliško, Podhoří, mýtina na jihozáp. od koty 350.

Kdyby zastávka byla delší, musil by velitel pluku vydati stručný rozkaz k obraně, v němž by byly tyto údaje:

stanovení hlavní posice a krycí posice;

celková sestava praporů;

plán palby (hlavní přehrada, střelba na velkou vzdálenost a proti letadlům, střelba dělostřelectva pro přímou podporu, signály pro spuštění a řízení palby);

úkol vojsk, kdyby došlo k útoku nepřítele;

spojení a spojovací služba.

Veškeré ostatní věci (zejména spojení palbou) upraví sami vykonavatelé, neboť tyto věci vyžadují podrobného průzkumu terénu, na který velitel pluku nemá času. (Příště dále.)

Štábní kapitán gštbu Rudolf Kučera:

Řešení části B, otázky 16, 17 a 18.

Jezdeckvo v brzdicí činnosti.

16.

Úkol nařizuje veliteli jezdeckého oddílu, aby nepříтели zabráňoval přechod přes řeku Sázavu od 6 do 10 hod. a tím chránil ústup vlastních vojsk na Prahu, za nimiž pak má též ustoupiti. Velitel oddílu po úvaze o prvcích rozhodnutí došel k závěru, že má nepříтели zabráňovati v přechodu přes řeku Sázavu po čtyři hodiny v úseku širokém 10 km. Ačkoli tok řeky Sázavy i terén na Sázavě provedení tohoto obranného úkolu značně podporuje, přece prostředky, dané mu k dispozici, jsou tak slabé, že se nemůže ani odvážiti úmyslu, chtíti jimi brániti po 4 hodiny frontu tak širokou. Vždyť obranná sestava jeho oddílu by nevyplnila ani desetinu udané fronty! Připomeneme-li si, že by samočinné zbraně našeho oddílu: 8 lehkých kulometů normální eskadrony, 4 těžké kulometry kulometných čet a eventuelně i 3 kulometry čtyř obrněných automobilů, mohly vytvořiti souvislou palebnou přehradu v šíři asi 700 m, uznáme, že by v obraně přiděleného úseku mohl obsaditi jen jedno opěrné stanoviště a mohl by tak nepříтели zabrániti přechod

buď jen přes most u Poříčí nebo jen u Čerčan. Ale i tím by nemohl splnit svůj úkol, neboť nepřítel, a v našem případě zvláště jezdecko, zjistivši, že v daném úseku je obsazen a bráněn jen 1 most, neútočilo by ani na ono opěrné stanoviště, nýbrž obešlo by je jinde bez boje. Velitel oddílu zamítne tudíž takové řešení své úlohy a bude uvažovati o vhodnějším způsobu, který by mu dával poměrnou jistotu, že splnění úkolu nenarazí na nemožnosti.

Studiem terénu již zjistil, že největší výhody k splnění úkolu skýtá mu Sázava sama, že však jeho malé početní stavy mu nedovolují její obranu po 4 hodiny. Tyto poznatky vnuknou mu tedy myšlenku, oddáliti co možná nejvíce příchod nepřátelských sil na Sázavu, aby nepřítel neměl dosti času tuto překážku a její obsazení ohledati a podle toho zaříditi své operace pro její překročení. Ovšem přeložiti obranu přechodu řeky Sázavy do prostoru na jih od Sázavy nemůže, neboť to mu nedovolují jeho skrovné prostředky, ani terén mezi nepřítelem a Sázavou. Tento terén skýtá nepříteli vhodné skryté cesty pro přiblížení, takže se může objeviti na kterémkoli místě Sázavy rychle a náhle, i kdybychom přehradili hlavní cesty vedoucí z benešovského prostoru: Konopiště—Bukovany—Pecerady—Kostelec Zbořený—Benešov—Poříčí a Benešov—Čerčany. Údolí potoků konopištského a mračského, vroubená schůdnými lesy, nebyla by pro nepřátelské jezdecko žádnou překážkou, aby jich nevyužilo k rychlému přiblížení. Tedy ani v tomto prostoru nemůže náš velitel oddílu obranou zameziti nepříteli, aby se nepřiblížil k Sázavě. Vzhledem k úkolu, časově i místně omezenému, nebudeme to však ani žádati, nýbrž nám postačí, abychom nepříteli jen zdrželi a oddálili jeho příchod na Sázavu, abychom uvedli nepřítel v omyl o svých početných stavech, o odporu na řece Sázavě samé a mimoto abychom jej donutili, aby rozvinul své síly proti pouhým clonám, které mu postupně budeme klásti v cestu (P-I-1, čl. 841). Musíme dosíci, aby nepřítel byl nucen tápati v nejistotě a proto musil postupovati opatrně, vysílati četné převzvědné částice, zvýšiti svá zajišťovací opatření a postupovati tudíž zvolna a rozvinut, mnohdy i pěšky, místo na koni. Může náš jezdecký oddíl toho dosáhnouti a jak? Ano, brzdící činností, ke kteréžto operaci se jezdecko zvláště hodí.

Nepřítel táboří asi 8—10 km na jih od Sázavy. Vyrázil-li by v 6 hod., dosáhl by zajištěným pochodem nejpozději za 1½ hodiny, t. j. asi v 7.30 hod. řeky Sázavy. Narazil-li by v Poříčí na vážný odpor, nepokoušel by se snad ani tento odpor útokem zdolat, nýbrž vyčkal by zpráv, které by mu jistě nejpozději do 8.30 hod. prozradily, že ještě kromě železničního mostu u Čerčan, který by mohl býti hájen jen skromnými palebnými prostředky, není na ostatní frontě úseku žádného odporu. A tak by nepřítel, ponechav v dotyku před mosty jen nepatrné síly, snadno obešel zjištěné odpory, aby přešel řeku na vhodných místech a tak pak obchvatným manévrem dobyl mostů, o něž jde. Proto velitel oddílu nesmí otálet na Sázavě a ponechaje u mostů u Poříčí a u Čerčan jen po jednom družstvu, aby tyto mosty střežila a připravila k eventuální pozdější obraně, vyjede nepříteli vstříc se všemi svými silami. Až kam mu pojede v ústřety? Jeho snahou bude, aby dojel co možná nejdále, neboť čím dříve a čím déle bude jeho postup brzditi, tím kratší dobu bude nucen se mu pak brániti na Sázavě a tím snadněji bude se pak moci v 10 hod. odpoutati a ustoupiti za vlastními vojsky. Tuto vzdálenost vymezí mu však úvahy o nepříteli: jak dlouho bude nepřítel tábořiti v zjiště-

ném prostoru na jihu od Benešova, kdy a kde by se mohl s nepřítelem střetnouti, kdyby však vyrazil současně s námi? V tomto případě by došlo k střetnutí asi na poloviční cestě, tedy asi v prostoru přímo na sever od Benešova. Velitel oddílu musí tedy jednat zvláště obezřele, aby se neoctl náhle v dotyku s nepřítelem, který by mu pak vnutil sám svou vůli. Protože při střetnutí je více než kdykoliv jindy důležité, míti převahu zpravodajských orgánů, musí si velitel oddílu nejdříve zjednat co nej přesnější zprávy o nepřítelem. Jak a odkud? Najisto bude jej nejprve nejvíce zajímati, zda nepřítel dosud táboří v prostoru na jihu od Benešova. To je však dosti daleko. Nevadí, neboť má jeden výtečný a velmi rychlý prostředek, který mu tuto otázku může v krátké době rozřešiti: četou obrněných automobilů. Pošle ji tedy ihned na průzkum po silnici Poříčí—Benešov: dá jí za úkol doraziti až na hlášeného nepřítele, zjistiti jeho situaci a ohlásiti ji, brzdit jeho postup, byl-li by nepřítel již na pochodu ve směru na Sázavu na ose Benešov—Poříčí. Četu obrněných automobilů nesmí však velitel oddílu vyslati samotnou, neboť ví, že by ji vydal na pospas nepříteli a jisté záhubě. Proto vyšle ihned za ní jednu jezdeckou četou, které dá za úkol, aby, táhnouc za četou obrněných automobilů po ose Poříčí—Benešov, prováděla průzkum v pásnu mezi konopištským a mráčským potokem, sloužíc současně za ochranu a zástitu četě obrněných automobilů, kdyby upadla v léčku nastrojenou nepřítelem. Nezranitelnost obrněných automobilů, která je téměř úplná proti střelám ručních zbraní, obvyklých automatických zbraní a proti šrapnelům, dodává posádce takovou důvěru, že zvyšujíc její chladnokrevnost a dovolujíc jí veškerou odvahu, může snadno upadnout v nastroženou léčku. A povinností doprovodního jezdeckta právě je, aby za automobily dorazilo ještě včas, dokud automobily, které upadly v léčku, nevystřelily své střelivo. Jinak by se musily i nečetnému, ale dobře chráněnému nepříteli, který jim přerušil cestu návratu, vzdáti na milost.

Úvahy o terénu a o možnostech nepřátelského postupu nutí však velitele jezdeckého oddílu, aby věnoval pozornost také směru Kostelec Zbořený—Peceraď—Bukovany—Konopiště a směru Čerčany—Podmrač—Bedřč—Benešov. Proto musí i tam poslati své zpravodajské orgány k vyhledávání zpráv.

Vzhledem k poměrně jejich vzdálenosti od hlavní osy, k pokrytému terénu a k okolnosti, že těmto zpravodajským orgánům dá též za úkol, aby nepřítele nejen zjistily a o něm hlásily, nýbrž, aby s ním i zjednaly dotyk a brzdily jeho eventuální postup, musí býti početnější a míti i automatickou zbraň. Pošle tedy v tyto směry po hlídce, každou v síle jezdeckého družstva, dav jim za první postupný cíl Chlistov anebo Bedřč, za druhý Konopiště nebo Průhola kotu 401, o jichž dosažení mají zaslati i zprávy záporné po ose Poříčí—Benešov, na které vyhledají též po dosažení cíle spojení s četou obrněných automobilů nebo s jezdeckou četou ji doprovázející. Střetnou-li se s nepřítelem, zjednají s ním dotyk, avšak nenechají se jím upoutati, nýbrž budou brzditi jeho postup podél svých os, nejdříve až na 1. postupnou čaru Chlistov—Bedřč, pak na řeku Sázavu, která smí však býti opuštěna až v 10 hodin. Tímto orientuje se podrobně svůj průzkumný sled, a vyrazí za ním za jistěným pochodem po ose Poříčí—Benešov se zbytkem svých sil: s 1 jezdeckou četou a s 2 kulometnými četami v tom úmyslu, dosáhnouti jižních okrajů lesa Tužinka a Dv. Poměnice,

kde u místí své síly tak, aby jejich samostatné zbraně mohly ovládati severní východy z Benešova a silnice vedoucí z Benešova na Chlístov, na Poříčí a na Bedřč, t. j. na takové linii, odkud bude daleký rozhled, zvláště na cesty a cestičky, jimiž by se nepřítel mohl přibližovati a s které se bude moci snadno odpoutati, což mu umožní hojně lesy a porosty, jakož i vlnitý terén, kam nepřítel nevidí.

Když vyráží z Poříčí — sotva $\frac{1}{4}$ hodiny po odeslání čty obrněných automobilů — přiveze mu již motocyklista čty obrněných automobilů hlášení, že Benešov je prost nepříteli a že podle výpovědí obyvatelstva táboří nepřátelské jezdecktvo s pěchotou na kolech na jihu od Benešova v prostoru Dv. Marianovice. Na tuto důležitou zprávu, kterou mu mohla tak rychle a spolehlivě dodat jediné četa obrněných automobilů, zbystří velitel oddílu ruch, aby brzy dosáhl cíle stanoveného pro hlavní síly oddílu a aby tam mohl vhodně umístiti jejich zbraně, tak, jak zamýšlel. A tak, dostav cestou záporné zprávy od svých bočných průzkumných hlídek, dosáhl rychle a nerušeně jižních okrajů lesa Tužinka—Dv. Poměnice a již v 7 hodin připravil tam své zbraně tak, aby mohly zahájit palbu již na velkou vzdálenost a mohly ovládati příchody z Benešova.

17.

Když v 7.30 hod. nepřítel vyráží z Benešova na sever, náhle povolí průzkumný sled, udržující dosud neustále dotyk s postupujícím nepřitelem, nepřátelskému tlaku a uvolňuje terén, vklouzne po svých osách do připravené čáry odporu: západní bočná průzkumná hlídka ve směru na Chlístov, východní na Bedřč a průzkumný oddíl, složený z čty obrněných automobilů a z jezdecké čety do lesa Tužinky tak, jak jim to velitel oddílu nařídil. Poté hlavní síly oddílu, připravené tam již od sedmi hodin, nyní ještě zesílené průzkumným sledem, zahájí palbu proti vyražejícímu nepříteli, zvláště ze samostatných zbraní, a střílejí co nejintenzivněji, aby vzbuzovaly u postupujícího nepříteli zdání, že jde o vážný odpor. Oddíl prodlužuje boj s veškerou odvážlivostí, ovšem tak, že nevyčká, až se nepřítel přiblíží na zcela krátkou vzdálenost. Jakmile se nepřítel rozvine k útoku a jeho útok je v proudu, takže se stává již příliš hrozivým, uniknou čty našeho jezdeckého oddílu — postupně podle toho, jak jsou útokem ohrožovány, že by byly upoutány nebo obchváčeny — skrytými cestami, které byly již napřed pečlivě vyhledány (P-I-1, článek 841). Rozhodnutí, kdy je nutno ustoupiti, nebo-li kdy nastává onen okamžik upoutání, bude třeba ponechat podřízeným velitelům, tedy v našem případě velitelům čet aneb odloučených družstev, poněvadž tito velitelé mohou spoléhat jen sami na sebe. Ovšem předčasným uniknutím by nevyplnili svých úkolů a ústup jedné části nesmí nikdy strhnouti k ústupu i části sousední, útokem ještě přímo neohrožované. Vždyť výstřel i výhled není všude stejný a bude tak rozmanitý jako terén sám a ani nepřítel se neobjeví všude, na celé frontě současně v stejné době na stejné výši. Také je nepochybně jisté, že nepřítel nevyužije ihned místního úspěchu, jak z neznalosti podrobné situace, tak z obavy, aby z jeho úspěchu nevznikl neúspěch. Ovšem veliteli oddílu zůstává vždy vyhrazeno právo, tyto ústupy buď omeziti nebo naříditi celkový ústup všech. Takový ústup může vhodně řídit jediné

z letadla, anebo z pozemní pozorovatelný, a to napřed smluvnými znameními vypálením raket, pro každou část smluvným druhem, barvou anebo počtem.

Aby takové unikání jezdeckých částí bylo možno provést skutečně až v nejkrajnějším okamžiku, a to pak rychle, najednou až na další, napřed stanovenou a připravenou čáru, tedy v našem případě až na řeku Sázavu, je nutno, aby skupiny náručních koní byly umístěny přímo a co nejbliže za četami nebo družstvy, sesedlými k palbě. To však je možno jen tehdy, je-li za palebnou čarou terén příznivý pro jejich skrytí a skýtá-li kryt proti nepřátelské palbě. Proto tato důležitá okolnost má značný vliv na volbu palebné linie. V našem případě dovoluji nejen terénní tvary, nýbrž i lesy, rozprostírající se za zvolenou palebnou čarou, aby skupiny náručních koní zůstaly přímo u svých čet. Přes to přese všechno však z první ústupové linie neustoupí v jednom až na druhou ústupovou linii všechny části oddílu. Jsou to za prvé obrněné automobily, které jsou s to přijmouti boj i s nepřátelskou pěchotou až na nejmenší vzdálenost a pak se teprve rychle a snadno odpoutat. Proto vytrvají v dotyku s postupujícím nepřítelem a budou tak značně přispívat k snadnějšímu odpoutání a uniknutí jezdeckých částí.

Obrněné automobily využijí terénu, soutěsek, prostorů a p., aby náhle přepadly ony nepřátelské části, které po obsazení opuštěné pesice vyrazí kupředu, aby pronásledovaly ustupující. Takové, na různých místech a opětovně, náhle a rázně prováděné přepady nutí nepřítele, aby postupoval opatrně, a tudíž pomalu, čímž ušetří ustupujícím vážného znepokojování. Za druhé pak, protože operace není ještě ukončena a jezdecký oddíl musí svůj právě provedený manévř ještě jednou opakovat na řece Sázavě, kde musí opět připravit své palebné zbraně, musí velitel oddílu ponechat mezi oddílem a nepřítelem z a s p r ů z k u m n ý s l e d, jako to učinil před zaujetím 1. ústupové linie a také s četou obrněných automobilů, musí ponechat i jezdeckou četou jako záštitu.

Tyto průzkumné částice, povolující tlaku postupujícího nepřítele, nesmějí však ustupovati přímo na ustoupivší části oddílu, takřka v jejich šlépějích, neboť tím by mimoděk nepřítele samy vedly a ukazovaly by mu nejkratší cestu k nim. I ony musí nepřítele uváděti v omyl tím, že zúmyslně, pokud jsou v dohledu nepřítele, pojedou v opačný směr, než v kterém se budou ubírat, až z nepřátelského dohledu zmizí (zaječí kličkování). A tak budou nepřítele udržovati v neustálé nejistotě o směru ústupu, o obsazených místech a o možnostech přepadů. Vždyť tento průzkumný sled nemá jen za úkol, aby hlásil o nepřátelském postupu, nýbrž má i oddalovati jeho opětné přiblížení k další zdánlivé čáře odporu. Bude to obtížná úloha pro tak malé jezdecké jednotky, ale její úspěšné provedení záleží v jejich iniciativě a v zdatnosti.

18.

Jak je z námětu zřejmo, podařilo se jezdeckému oddílu provést úkol, t. j. aby zamezil nepříteli, hlášenému v prostoru na jihu od Benešova, přechod přes řeku Sázavu v době od 6. do 10. hodiny vyličenou brzdicí činností tak dokonale — a jistě i bez vážných ztrát, — že nepřítel mohl dorazit v 10 hodin teprve do čáry

Bukovany. — V Dolcích kóta 341—Na Hrázi—Horní Mrač—Podmrač. Na této čáře bylo jeho další pronikání již zastaveno palbou samočinných zbraní oddílů, umístěných u silničního mostu v Poříčí, u železničního mostu v Čerčanech a u železničního mostu v Týnici n. S. ze sousedního úseku. Tím je nepřítel opět donucen, aby rozvinul své síly a aby jen nasadil k útoku.

Ale lhůta, stanovená pro úkol jezdeckého oddílu, právě uplynula; může tedy náš oddíl nyní ustoupiti, jak mu bylo nadřazeným velitelem jezdecké divise dovoleno a i nařízeno? Ano, ale dříve se musí ještě postarati o to, aby se vpřed posunutý průzkumný sled: 2 jezdecké čety a četa obrněných automobilů, jsoucí ještě v dotyku s nepřítelem na jižním břehu řeky Sázavy, mohly od nepřítele odpoutati a spolu s částicemi, umístěnými od oddílu též na jižním břehu řeky, mohly tuto řeku beze ztrát přejíti. Tato operace odpoutání a překročení řeky bude obtížná, neboť nepřítel, projeviv své hlavní úsilí zvláště podél silnice Benešov—Poříčí, přiblížil se k tomuto nejdůležitějšímu přechodu již na necelý kilometr. Proto ústup družstva z Bukovan nebude přes most v Poříčí ani možný; pro toto družstvo a eventuelně i pro částice, jsoucí v dotyku v Dolcích, musí velitel oddílu připravití pramice na přívaze u Dnespek aneb u Pašovky a musí jim v tomto případě již před jich určením do průzkumného sledu oznámiti, kde bude pro ně přechod připraven. Družstvo, jsoucí v dotyku u Podmrače a eventuelně i družstvo z Horní Mrače, může snadno přejíti řeku po železničním mostě u Čerčan. Ale i zde se musí velitel oddílu přesvědčiti, zda tento železniční most dovolí přechod jezdců s koňmi, neboť kdyby tomu tak nebylo, musí by, kdyby bylo třeba, za pomoci místního obyvatelstva tento přechod upravití pokrytím prkny a trámy, získanými v Čerčanech. Je zřejmo, že takový přechod i odpoutání musí býti napřed připraveny do nejmenších podrobností a že podmínky odpoutání i přechodu musí býti oznámeny celému oddílu, aby se předešly zbytečné ztráty a i zmatky, které při ústupu, již z pokleslosti morálního stavu, mohou snadno nastati i nejmenším opominutím.

Konečně pak, pokud se těchto příprav odpoutání a konečného ústupu týká, mám za nutno zdůrazniti důležitost včasných nařízení a příprav k zničení anebo poškození komunikačních objektů. Za nynější doby, kdy i nejmenší vojenské oddíly jsou doprovázeny vozidly, poutanými na cesty a mosty, dosáhnou ustupující vojska značného zisku času vhodným zničením a přerušením cest a komunikačních objektů. Proto HVOA dodá včas jezdeckým jednotkám, jimž byly svěřeny úkoly krytu nebo brzdicí činnosti, výtahy z celkových plánů předvídaných ničení a oznámí jim prostředky, jež jim budou k tomu dány k dispozici, a podmínky, kdy, jak a čím tato zničení mají býti provedena. Prováděti je z vlastního popudu je zakázáno.

Poněvadž v našem případě nebylo nařízeno zničení mostu v Poříčí, bude tam operace odpoutání a přechodu přes tento most zvláště obtížná. Přesto však lze se nadíti, že se přece podaří, neboť velitel oddílu má tam četu obrněných automobilů, která je přímo povolána, aby odpoutání umožnila, aby kryla přechod a zabránila nepříteli přechod přes nezničený most až do té doby, kdy ustupující jezdecké oddíly získají před nepřítelem náležitý náskok.

Jakto provede tato četa obrněných automobilů? Vynasnaží se, aby nepříteli zatajila tento úkol a úmysl až do oka-

mžiku svého zasažení, které projeví náhlou, překvapující a prudkou palbou, aby nepříteli způsobila tak citelné ztráty, že dokonale otřese jeho morální stav, dříve než by se mohl nepřítel ze způsobeného překvapení vzpamatovati.

Proto rozčlení velitel čtyř své obrněné automobily za sebou do hloubky na ústupové ose tak, aby mohly vzájemně z boku na sebe střílet; jejich činnost musí býti vždy společná a nerozdílná, neboť všechna tři vozidla čtyř tvoří jeden celek, osamocené vozidlo však neznamena skoro nic. K palbě vozidla se zastaví, aby jejich palba dosáhla nejlepších výsledků; krátkými, prudkými, ale přesnými salvami vždy na jeden cíl, zabráni nepříteli veškerý pohyb a donutí jej, aby se skryl, zamezí mu, aby nemohl používatí svých zbraní nebo jej přinutí, aby alespoň svou palbu zmírnil. Dosáhnou-li tohoto účelu, pozorují obrněné automobily bděle terén i možné přístupy a ohrožují nepřítele neustále palbou svých mocných zbraní, připravených k okamžitému zahájení palby na každý podezřelý nepřátelský pohyb, aby jej v zárodku udusily a aby i znemožnily zasazení posil.

Konečně, nastane-li i pro četou obrněných automobilů okamžik, aby, vyhovujíc úkolu, anebo byla-li donucena účinnou dělovou palbou, sama ustoupila, řídí velitel čtyř její postupný ústup tak, aby byl sice proveden rychle, avšak bez ukvapení a bez zmatku: buď jim naznačí vzadu čáru, za kterou se mají opět shromáždit, anebo popojíždějí zpět tím způsobem, že ústupný pohyb jednoho z vozidel kryjí palbou druhá dvě vozidla, která zezadu, stojíce pozorují a střílejí.
